

спіральної динаміки психіка людини розглядається як така, що еволюціонує через низку рівнів розвитку свідомості. Кожен рівень характеризується певними ціннісними установками, типами мислення та поведінковими моделями.

Ключовими висновками щодо розвитку психіки людини за цією теорією є наступні: психіка людини є еволюційною та адаптивною; постійним є перехід між рівнями, адже людина постійно трансформуються; кожен рівень має свою логіку мислення, тому легко зрозуміти загальнолюдські та особистісні цінності; немає «кращих» або «гірших» рівнів; розвиток – це нелінійний процес; на найвищих рівнях відбуваються інтеграція, тобто людина може використовувати різні типи мислення відповідно до ситуації (так,

наприклад, людина на «жовтому» рівні адаптуватися до різних соціальних умов, поєднуючи раціональність, емоційність та інтегральне мислення.

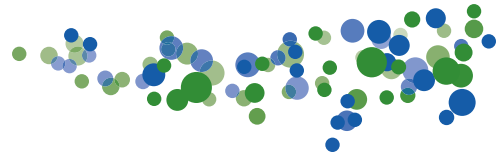
Отже, модель спіральної динаміки є потужним інструментом для аналізу розвитку психіки людини, оскільки вона інтегрує різні рівні свідомості, цінностей і поведінки в системну концепцію. Дослідження підтверджують, що розвиток психіки людини відбувається циклічно, у відповідь на зміну внутрішніх і зовнішніх викликів. Кожен рівень спіральної динаміки характеризується унікальними стратегіями адаптації, що дозволяють краще зрозуміти механізми особистісного та колективного зростання.

Використані джерела:

1. Beck D. E., Cowan C. C. *Spiral Dynamics: Mastering Values, Leadership and Change*. 2005. 352 p.
2. Donkers H. *Integral Dynamics, A new integration between Wilber's Integral Theory and Spiral Dynamics International Journal of Humanities and Social Science*. 2000. Vol. 6. P. 86-106.
3. Wilber K. *A Theory of Everything: An Integral Vision for Business, Politics, Science, and Spirituality*. 2000. 276 p.

*Я В. Амурова, доктор філософії
Національний університет цивільного захисту України*

ФАКТОРИ, ЯКІ ВПЛИВАЮТЬ НА ГОТОВНІСТЬ МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ ДСНС УКРАЇНИ ДО КРИЗОВИХ ВТРУЧАНЬ

Психологічні фактори, які впливають на готовність майбутніх психологів ДСНС України до кризових втручань, включають такі аспекти, як особистісні характеристики, переконання та цінності, знання та навички. Робота з людьми, які знаходяться у кризових станах, є комплексною і вимагає від психолога всебічної обізнаності у цій проблематиці, навичок комунікації з такими клієнтами, терпимості, сильної емоційної стійкості та рівноваженості.

До особистісних характеристик можуть входити: рівень емпатії, самокритичність, рівень стресостійкості та саморегуляції тощо. Студенти-психологи, які мають високий рівень емпатії та самокритичності, можуть бути більш готові до кризових втручань [1]. Переконання та цінності також можуть впливати на готовність майбутніх психологів до кризових втручань, проявляючись в їхній вірі у важливість емпатії та співпраці з клієнтом, що сприяє більшій готовності до кризових втручань.

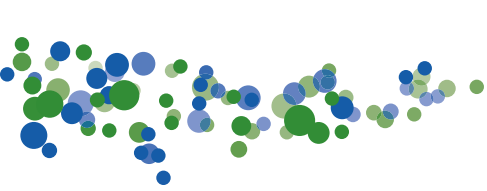
За М. Ковальновою [2], до факторів готовності студентів-психологів до кризових втручань належать підвищення рівня самосвідомості та саморегуляції, розвиток креативності та інноваційних підходів, підвищення рівня професійної компетентності та знання сучасних методик роботи з людьми в кризових ситуаціях.

Мотиваційний компонент психологічної готовності до кризових втручань полягає в наявності професійних

установок, інтересів, прагнення провадити психологічну діяльність. Основним його складником вважається професійно-психологічний напрям (бажання спеціаліста використати знання у професійній сфері), який виражає позитивне ставлення до своєї професії, зацікавленість у ній, прагнення удосконалювати особисту кваліфікацію і знання [3].

До когнітивного компоненту професійної готовності майбутнього психолога відноситься професійна спрямованість уваги, уявлень, сприймання, пам'ять, психологічне мислення, психологічні здібності, знання, дії, операції і засоби, необхідні для успішного здійснення професійної діяльності [1]. Для допомоги особам, що перебувають у кризових станах, потрібно оперувати знаннями про цю проблему, орієнтуватись як її визначити і аналізувати, як консультувати із психологічної точки зору та проводити психологічну профілактику та корекцію з людьми, що мають схильність до деструкцій.

Особистісний компонент включає якості та властивості, які необхідні для виконання професійних обов'язків. Для роботи психолога з особами, які переживають кризові стани, важливим є психічна стійкість – якість, яка потрібна, щоб протистояти різним життєвим труднощам, несприятливим ситуаціям і обставинам, відновлювати

психічне здоров'я і працездатність у різних повсякденних негараздах. Психологу слід оперувати емпатійністю, цілеспрямованістю, емоційною сприйнятливістю, самовладанням, емоційною рівноваженістю, ініціативністю, наполегливістю, самоконтролем тощо [3].

Особливу увагу в роботі з особами, які переживають кризові стани, має емпатійність психолога ДСНС України. Важливою складовою у цій якості є готовність, бажання і можливість людини відчувати психологічні чинники поведінки і аналізувати її, співпереживати із пацієнтом та забувати про своє власне бачення світу, про свою суб'єктивну думку та сприйняття ситуації [1].

Вольові якості забезпечують здатність та спроможність працювати з людьми, які переживають кризові стани. Ця якість характеризується цілеспрямованістю, самовладанням і сильною витримкою (збереженням самоконтролю в будь-який момент), наполегливістю (систематичними спробами досягнути поставленої мети), ініціативністю, рішучістю (своєчасним прийняттям доцільних рішень і миттєвим виконанням стратегії психологічної допомоги), самокритичністю (вмінням

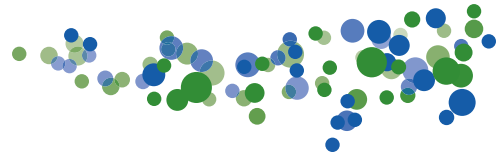
визнавати власні помилки та готовність їх вчасно переглядати та виправляти) [2].

Отже, готовність майбутнього психолога ДСНС України до кризових втручань має непросту структуру знань, умінь, навичок, якостей та особистісних характеристик. Особливо необхідним у роботі з особами, які перебувають у кризових станах, є стійкість психіки, самовладання та емпатійність.

Психологічні фактори, які впливають на готовність майбутніх психологів ДСНС України до кризових втручань включають різноманітні аспекти: стійкість до стресу, емоційна стабільність, емпатія, вміння працювати в екстремальних умовах та здатність швидко приймати рішення. Для успішного функціонування у кризових ситуаціях та природних катастрофах важливо розвивати психологічну готовність, яка базується на знаннях, практичних навичках і внутрішній стійкості. Врахування цих факторів допоможе забезпечити ефективну підготовку майбутніх психологів ДСНС України до готовності надавати психологічну підтримку особам, які опинилися у складних життєвих обставинах.

Використані джерела:

1. Афанасьєва Н. Є. Особливості та ефективність психологічного консультування пожежних-рятувальників при переживаннях провини, сорому, кризи. Проблеми екстремальної та кризової психології. 2016. Вип. 20. С. 3-14.

2. Ковальова М. І. Готовність майбутніх психологів до кризових втручань в освітньому процесі апробаційного закладу вищої освіти. Молодий вчений, 12 (4), 2020. С. 382-385.

3. Титаренко Т. М. Посттравматичне життєтворення: способи досягнення психологічного благополуччя: монографія. Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2020. 160 с.

*В.А. Брей, здобувач вищої освіти
Київського національного університету
будівництва і архітектури*

УНІВЕРСАЛЬНИЙ ДИЗАЙН У ЗАКЛАДХ ОСВІТИ: ВИКЛИКИ, МОЖЛИВОСТІ ТА РОЛЬ СТУДЕНТІВ У СТВОРЕННІ ДОСТУПНОГО СЕРЕДОВИЩА

У статті досліджено універсальний дизайн як ключовий підхід до створення інклюзивного освітнього середовища. Розглянуто проблеми архітектурної доступності в закладах вищої освіти Києва, проаналізовано принципи універсального дизайну та запропоновано стратегії залучення студентів архітектурних факультетів до проектів із його впровадження. Особливу увагу приділено соціально-економічним перевагам створення доступного освітнього простору та впливу УД на формування суспільства рівності й взаємоповаги.

Універсальний дизайн — це концепція, яка орієнтована на створення середовища, доступного для всіх категорій населення незалежно від їхніх фізичних можливостей, віку чи соціального статусу. У закладах освіти це означає не лише фізичну доступність приміщень, але й адаптацію

освітнього процесу до потреб усіх студентів.

В Україні, зокрема в Києві, проблема архітектурної доступності закладів освіти залишається актуальною. Багато університетів і коледжів розташовані в будівлях, що не відповідають сучасним стандартам інклюзії. Недоступність освітніх просторів обмежує права студентів з інвалідністю та інших маломобільних груп, створюючи перешкоди для їхньої інтеграції у навчальний процес.

Проблеми архітектурної доступності в освітніх закладах Києва:

1. Історичні будівлі. Численні ЗВО Києва розташовані в архітектурно цінних будівлях, зведених у період, коли не існувало стандартів доступності. Їхня реконструкція часто ускладнюється юридичними та фінансовими обмеженнями.

2. Недосконалість нормативної бази. Існуючі Державні будівельні норми